

PODNEBNE SPREMEMBE

POSLEDICE PODNEBNIH SPREMEMB ŽE ČUTIJO VSE OBČINE

Narava ne prizanaša nikomur in podnebne spremembe so tukaj. Priča smo vse pogostejšim in obsežnejšim ekstremnim vremenskim dogodkom, kot so poplave, plazovi, vročinski valovi, suša, gozdni požari, zmrzal, toča, nalivi, ... V danih situacijah je potrebno ukrepati hitro, pametno, učinkovito in prilagoditvene ukrepe vključiti v vse sektorje in ravni družbe.

Podnebne spremembe povzročajo velike škode naravnemu okolju, ki ga je v veliki meri zelo težko ali nemogoče povrniti v prvotno stanje. Degradirana območja škodujejo celotnemu ekosistemu in ogrožajo zdravje ter počutje ljudi. S posledicami podnebnih sprememb se srečujejo že vse občine severovzhodne Slovenije, tako višje ležeče kakor tudi občine spodnjega Podravja. Večji vplivi so se pričeli kazati že v preteklih letih, vendar se iz leta v leto stopnjujejo.

Večina teh občin ima na eni strani Kozjak in/ali na drugi Pohorje, ki predstavljata največjo ogroženost zaradi plazenja, med tem ko se občine Spodnjega Podravja srečujejo s poplavami, vdori meteornih voda v podtalnice in podobno. Kljub različni geološki sestavi območij, močna deževja odnašajo s seboj prst, kamenje, vejevje in drugo, kar pride na pot. Višje ležeče občine se soočajo tudi s hudourniški potoki, ki so sicer že v preteklosti poplavljali, vendar je zaradi nenadnih močnih nalivov poplavljanje vse pogostejše. Tudi požari zaradi predolgih sušnih obdobj so priča, da se podnebje spreminja. V večini primerov se občine srečujejo s plazenjem, poplavljanjem hudournikov in posledično ne-prevoznostjo cest, ki povezujejo oddaljene kmetije in hiše z vaškim središčem.

Sanacije nastalih degradiranih območij občinam predstavljajo vse večje finančne in izvedbene izzive, s katerimi se vse težje spopadajo. Zato so akcijski načrti prilagajanja na podnebne spremembe tisti, ki lahko marsikatero nesrečo preprečijo ali umilijo. Izmenjavanje izkušenj in prenos dobrih praks iz tujin, daje možnosti širšega razmišljanja in spopadanja z nastalimi škodami in danih situacijah.

V nadaljevanju smo pod drobnogled vzeli štiri Podravske občine, ki se bojujejo z degradiranimi območji zaradi ujm, plazov in požarov: Občino Lovrenc na Pohorju, Ribnico na Pohorju in Selnico ob Dravi ter Občino Apače.

OBČINA LOVRENC NA POHORJU

Kot primer višje ležeče občine smo pod drobnogled vzeli Občino Lovrenc na Pohorju. Občina Lovrenc na Pohorju se razteza na 84 m² na nadmorski višini 459 m. Vendar posamezni deli občine ležijo tudi na nadmorski višini višji od 1.000 m. Občina se ob nenadnih ujmah, kjer padejo večje količine dežja v sekundi, srečuje s hudourniškim potokom Plešiščico na eni strani občine in s plazenjem dela hriba, ki polzi na glavno cesto smer Činžat – Klopni vrh, na drugi strani občine. Tudi tukaj se nahaja hudourniški potok, vendar je dogajanje le-tega v času ujma obvladljivo, glede na plaz, ki se sipa večkrat tedensko.

Zgodovina kaže, da je na območju pritoka Plešiščica v preteklosti delovalo kar 5 vodnih žag, ki jih danes žal več ni. Žage so s svojim delovanjem prispevale k odvzemu vode in tako blažile hudournik.

Vir: ENERGAP

Plešiščica je hudournik, ki je že v preteklosti poplavljal in s seboj nosil ogromne skale, podiral mostove in gospodarska poslopja. Po tem, ko se Plešiščica izlije v Radoljno, le-ta svojo pot nadaljuje med naseljem, kjer je poseljen levi in desni breg struge.

Po nasvetih strokovnjakov, se je občina odločila ublažiti hudournik Plešiščica že v zgodnjem zgornjem toku in so tam zgradili bariero, saj bariera, ki je zgrajena nekaj kilometrov nižje ne zadostuje več. Potok je namreč v preteklih treh letih porušil mostove in izpodjedel cesto, tako da je bil del prebivalstva odrezan od občinskega centra.

Glavna cesta Činžat - Klopni vrh je na enem kosu v dolžini 850 m v nevarnosti zaradi plazenja dela hriba. Plaz je sprožila nenadna ujma, vendar se-tega ne da obvladati. Sam hrib je poln pronicajoče vode, ki povzroča plazenje materiala, včasih tudi večkrat na teden. Dostop iz zgornjega dela ceste žal ni mogoč, saj je celotno dogajanje plazenja toliko nizko, da dostop ni mogoč s primerno mehanizacijo.

Zaradi nenehnega plazenja se je občina obrnila na strokovnjake, katerih mnenje še čaka. Do takrat pa skrbno čistijo in vzdržujejo cesto, upajoč da skala, ki je na vrhu, ne spolzi ravno v času, ko je spodaj avto.

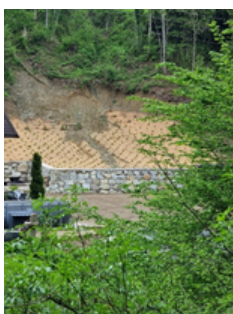
Vir: Občina Lovrenc na Pohorju

Poleg dveh šibkih območji, ki sta opisani, se občina srečuje tudi z občasnim poplavljanjem potoka Slepница, ki teče v neposredni bližini ceste.

Soočili so se tudi s plazom, ki je v neposredni bližini stanovanjske hiše s seboj odnesel gospodarsko poslopje. Občina je v sodelovanju z lastniki sanirala degradirano področje z vključitvijo rastja in škarpe, kot eden izmed možnih pristopov sanacije po-plazovnih območij, s katerimi želimo zmanjšati možnosti ponovnega plazenja.

Vir: Občina Lovrenc na Pohorju

Vir: ENERGAP

Vir: Občina Lovrenc na Pohorju

OBČINA RIBNICA NA POHORJU

Kot višje ležeča občina se tudi Občina Ribnica na Pohorju srečuje z ujмами in nevihtami.

Voda si naredi pot! Hudourniški potok si je razširil strugo in s seboj odnesel kos travnika, del ceste in tako povzročil večjo škodo v občini.

Vir: Občina Ribnica na Pohorju

Vir: Občina Ribnica na Pohorju

Vir: Občina Ribnica na Pohorju

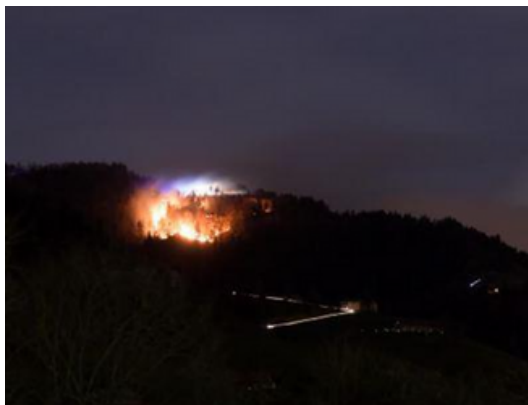
Vir: Občina Ribnica na Pohorju

Nenadne večje količine dežja so povzročile tudi poplavljanje gozdnih in drugih cest.

OBČINA SELNICA OB DRAVI

Kot primer nižje ležeče občine, ki ima tudi višja območja, smo vzeli Občino Selnica ob Dravi.

Kot ostale občine se tudi Občina Selnica ob Dravi srečuje s plazovi, poplavam in tudi s požari. Gradišče na Kozjaku je naselje, na nadmorski višini približno 500 m, ki se v zadnjih letih srečuje tako s poplavam kot plazovi in je med bolj prizadetimi naselji Občine Selnica ob Dravi.

Vir: Občina Selnica ob Dravi

Vir: Občina Selnica ob Dravi

Občina se je v letu 2015 srečala tudi z občinskim požarom zaradi dolgotrajnega sušnega obdobja. Na Kozjaku je zagorelo podrastje in suha trava.

OBČINA APAČE

Občina Apače se razprostira na 53 km², z nadmorsko višino 218 m. Občina je del Murske ravnine in leži na Apaškem polju. Gozdovi v Občini Apače, ki ležijo vzdolž reke Mure, so najobsežnejši poplavni gozdovi. Z poplavljanjem reke Mure so ogrožene rastlinske in živalske vrste, živeče na tem mestu. Prav tako prihaja do vdora meteornih voda v podtalnico in poplavljanja pridelovalnih površin Apaškega polja.

Reke Severovzhodne Slovenije vse pogosteje prestopajo bregove in povzročajo škodo, tako za prebivalstvo kakor za celoten ekosistem. Ogrožene so rastlinske in živalske vrste, pri čemer človek ni izvzet.

Večletno spremljanje vremena in vremenskih pojavov na območju Slovenije kažejo, da je bilo vsako od zadnjih treh desetletij toplejše. Statistični podatki spremljanja količine padavin niso statistično značilni, pa vendar se količina padavin, ki padejo v kratkem časovnem obdobju, dviguje.

Nenadna močna deževja, daljša deževna obdobja in vročinski valovi so več kot očitni pokazatelji, da so podnebne spremembe tukaj in sedaj! Sprejemanje trajnostnih odločitev, skrb za naravo in prostor ter osveščanje drugih so le osnovni pristopi boja proti podnebni spremembam in prilagajanja nanje.